

Uchwała Nr V/.../15

Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 27 lutego 2015 roku

**w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Sobótka
na lata 2015-2017”**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2013r., poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2013r., poz. 135, z późn. zm.)

**Rada Miejska Sobótka
uchwała, co następuje:**

§ 1. Uchwała się „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sobótka na lata 2015-2017” stanowiący załącznik nr 1 niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176, pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. „do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

„Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sobótka na lata 2015- 2017”

I. Wstęp

Gminny Program wsparcia rodziny określa zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Gmina Sobótka od wielu lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak aby przywrócić rodzinie zdolność do pełnienia jej funkcji potrzebne jest wsparcie w postaci skoordynowanych i planowych działań.

Efektywna pomoc rodzinie powinna się opierać na współpracy wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletniości tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie

w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej oraz odpowiednie wsparcie materialne.

Założenia programu są zgodne z istotą Strategii z elementami planowania rozwoju lokalnego Gminy Sobótka na lata 2014-2018.

II. Podstawa prawna programu

Podstawę realizacji programu wspierania rodziny w Gminie Sobótka zwanego dalej „Programem” jest zapis art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.), Gminny Program wspierania rodziny na lata 2015-2017 dla gminy Sobótka określa zadania własne gminy wynikające z przepisów:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 163, ze zm.),
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zm.).

III. Diagnoza społeczna

Na koniec roku 2014 liczba mieszkańców gminy Sobótka wynosiła 12.533 osób, w tym kobiet 6.451 i mężczyzn 6.082. Liczba osób bezrobotnych wynosiła 312 osób, w tym z prawem do zasiłku 52 osoby. Ze świadczeń pomocy społecznych w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 382 rodzin, w tym 917 osób w rodzinie. Głównym powodem przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba w 144 rodzinach, bezrobocie w 115 przypadkach, niepełnosprawność w 115 przypadkach oraz potrzeba ochrony macierzyństwa w 56 rodzinach i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w 48 rodzinach. Rodzin z

dziećmi korzystającymi z pomocy społecznej było 138 o liczbie 585 osób, w tym: 55 rodziny niepełne oraz 42 rodziny wielodzietne.

Na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu wynika, że na dzień 05 lutego 2015r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 20 dzieci z terenu gminy Sobótka, w tym:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywa 7 dzieci
- w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszczono 3 dzieci
- w Domu Dziecka w Kątach Wrocławskich przebywa 10 dzieci

Dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej mogą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Jednak umieszczenie dzieci w formach pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszelkich możliwych form wsparcia rodziny. W celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz wzmocnieniu rodziny w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych zachodzi konieczność udzielania szeroko rozumianego wsparcia tym rodzinom, w związku z tym został opracowany Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Sobótka na lata 2015- 2017.

IV. Cel główny programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

V. Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- 1) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności
- 2) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu błędów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- 3) konsultacje ze specjalistami (pedagogiem, kuratorem, psychologiem itp.) w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- 1) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej na terenie gminy Sobótka,
- 2) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Sobótka,
- 3) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- 1) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,
- 2) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z pomocy świetlic środowiskowych na terenie gminy Sobótka,
- 3) pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,
- 4) pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- 1) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną np.: kuratora zawodowego,
- 2) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej;

- a) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym,
  - b) współpraca z sądem, policją i Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
  - 4) angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
  - 5) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,
  - 6) bieżące aktualizowanie strony internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce w zakresie miejsc i form pomocy rodzinom będącym w kryzysie.

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- 1) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- 1) udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- 2) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

7. Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem

- 1) podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną,
- 2) inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny.

VI. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin wychowujących dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Do rodzin zagrożonych ubóstwem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemem uzależnienia, długotrwałej choroby oraz rodzin dotkniętych przemocą zamieszkałych na terenie Gminy Sobótka.

VII. Źródła finansowania Programu

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najlepsze wykonanie założonych celów. Środki finansowe pochodzić będą:

- 1) z budżetu Gminy Sobótka,
- 2) Środków Unii Europejskiej,
- 3) innych funduszy zewnętrznych jak programy i konkursy rządowe przeznaczone na wspieranie rodziny.

VIII. Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobótce, który będzie jego koordynatorem, przy współpracy z innymi instytucjami:

1. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej
3. Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Sobótka
4. Pełnomocnik Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sobótce,
5. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
6. Pedagogzy ze szkół podstawowych i Gimnazjum Gminnego,
7. Pracownicy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,

8. Dzielnicowi z Komisariatu Policji,
9. Kuratorzy z Zespołu Kuratorskiego przy Sądzie Rejonowym,
10. Pielęgniarki środowiskowe z Przychodni Zdrowia
11. Pracownicy organizacji pozarządowych.
12. Pracownicy Przedszkoli z terenu Gminy Sobótka.

IX. Zadania w zakresie wspierania rodziny:

Lp.	NAZWA ZADANIA	PARTNERZY W REALIZACJI ZADANIA
1.	Rozpoznanie i analiza problemów występujących w rodzinie oraz monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami	Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce, Pełnomocnik Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy z placówek oświatowych, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego
2.	Zapewnienie rodzinom niewydolnym wychowawczo wsparcia i pomocy asystenta rodziny	Pracownicy socjalni oraz Asystent rodziny - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobótce,
3.	Zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez wsparcie w sprawowaniu jej podstawowych funkcji	Pracownicy socjalni, Asystent rodziny - Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce, Kuratorzy zawodowi- Sądu Rejonowego we Wrocławiu, Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sobótce, pedagodzy z placówek oświatowych z terenu gminy Sobótka, Psycholodzy, pedagog i terapeuta z Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień, Dzielnicowi z Komisariatu Policji

4.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego m.in. psycholog, radca prawny	Psycholodzy, pedagog i terapeuta z Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień, Psycholodzy, Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
5.	Koordinowanie działań zgodnie ze Strategią Problemów Społecznych w tym m.in. instytucji, specjalistów organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce
6.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom spełniającym kryteria dochodowe z ustawy o pomocy społecznej i przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce
7.	Współfinansowanie opieki i wychowania dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej i w rodzinnej pieczy zastępczej	Gmina Sobótka – Urząd Miasta i Gminy w Sobótce
8.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy	Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce, Urząd Miasta i Gminy w Sobótce,
9.	Podnoszenie kwalifikacji służb działających na rzecz dziecka i rodziny poprzez m.in. szkolenia, konferencje	Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem, że kluczową rolę będzie pełnił asystent rodziny, który będzie ściśle współpracował z przedstawicielami innych instytucji, co ma skutkować lepszą diagnozą problemów środowiska rodzinnego, ustalenia spójnego planu pomocy rodzinie i uruchomieniu mechanizmu współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Poradnictwo specjalistyczne

Pomoc z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji i mediacji, a także aktywnego uczestniczenia w grupach wsparcia (grupy młodzieżowe, grupy wsparcia dla rodziców) działających w ramach Gminnego Punktu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom

Wsparcie materialne polegać ma m.in. na objęciu dożywianiem w szkołach i przedszkolach dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, zapewnieniu pomocy materialnej i rzeczowej, przyznawaniu pomocy materialnej uczniom, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży przy współpracy z Kuratorium Oświaty.

Zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez wsparcie w sprawowaniu jej podstawowych funkcji

Wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych zarówno do dzieci jak i rodziców, służących rozwojowi rodziny, pomoc rodzinom w eliminowaniu czynnika ryzyka nieprzystosowania społecznego za pomocą pracy z indywidualnym przypadkiem, realizacja działań opiekuńczo – wychowawczych w świetlicach profilaktyki środowiskowej poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmacnianie podstawowej komórki społecznej jaką jest rodzina.

Współpraca między pracownikami poszczególnych instytucji odbywać się będzie poprzez wspólne współdziałanie na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach. Asystent rodziny wraz z pracownikami socjalnymi tworzy indywidualny plan pomocy w rodzinie i wspólnie go monitorują. Asystent w swoim planie pracy z rodziną uwzględni

współpracę z pedagogami, kuratorami, dzielnicowymi. Kieruje osoby do psychologa, pedagoga oraz terapeuty. Niezbędne również będą dane o ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej udzielanej z powodu ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczy- wychowawczych, problemu uzależnienia, długotrwałej choroby oraz przemocy w rodzinie.

X. Monitorowanie Programu

Niezbędnym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie na bieżąco działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na skuteczniejsze planowanie działań i rozwijanie Programu. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

Monitorowanie odbywać się będzie poprzez obserwację, okresową ewaluację pracy z rodziną.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją..

IX. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań będzie miało wpływ na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

